

УДК 378.01531

## ЧИТАЦЬКІ ІНТЕРЕСИ МОЛОДІЖНОЇ АУДИТОРІЇ

Автор – Ілона Довбишева<sup>1</sup>, студ. гр. МТ-22

Науковий керівник – доц. каф. українознавства, документознавства  
та інформаційної діяльності Лариса Богуславська<sup>2</sup>

<sup>1</sup>[gtfololpro@gmail.com](mailto:gtfololpro@gmail.com), <sup>2</sup>[bohuslavska.larysa@pdaba.edu.ua](mailto:bohuslavska.larysa@pdaba.edu.ua)

Придніпровська державна академія будівництва та архітектури

З початком повномасштабного вторгнення українці все більше почали повертатися до своєї культури, відмовляючись від контенту країни агресора. Автентичність отримала нове смислове наповнення й стала трендом 2022 року. Національні традиції та звичаї стали об'єктом зацікавлення широкого кола людей. Одним з найефективніших способів відновлення зв'язку зі своєю національною сутністю для молоді стало читання літератури.

Необхідно зазначити, що проблема читання та його впливу на формування ціннісних орієнтирів і визначеність зі світоглядною позицією – це питання, яке викликає дослідницьку зацікавленість вже не одне десятиліття. У сучасному інформаційному середовищі маємо чіткий розподіл процесів читання як суто прагматичного процесу, безпосередньо пов'язаного з навчальною та виробничою діяльністю (наукові та науково-популярні тексти), та читання в традиційному розумінні (книга як можливість організувати дозвілля та відпочинок; книга як простір для розвитку думки).

Важливим чинником, яким спричинив серйозне переформатування способів сприйняття авторських текстів, стала інтернет-комунікація. З одного боку, маємо справу з новими формами читання (електронні книги, аудіокниги), з іншого боку, фокус уваги молодих читачів сьогодні зміщено на соціальні мережі. Сторінки Facebook, Instagram, Telegram перетворилися на інтерактивні платформи, де молодь висловлюється щодо прочитаного та організовує активне обговорення, ділиться враженнями про події, описані в художніх творах, добирає цікаві візуалізації та відеоматеріали до текстів, надає рекомендації друзям.

Обставини війни загострили мовне питання. Переорієнтування читацьких запитів на українськомовний контекст сприяла тому, що значно активізувалися запити на класичну літературу. Зовсім по-новому зазвучали слова фундаторів української словесності, а знамените Шевченкове «Борітеся – поборете!» перетворилося на символічне гасло нації з 2014 року. До глибшого знайомства з «Кайдашевою сім'єю» Івана Нечуя-Левицького спонукав вихід на екрани серіалу «Спіймати

Кайдаша»(сценарист і виконавчий продюсер – Наталя Ворожбит. Хвиля читацького інтересу піднялася разом з такою подією, як вихід на світові екрани першого українського 3D-мультфільму«Мавка. Лісова пісня» (режисери Олександра Рубан, Олег Маламуж).

Варто відзначити, що нові часи дарують нам нових авторів. Та чи обізнана наша молодь в питаннях літератури? Якій літературі надають перевагу та чи читають взагалі? Щоб розібратися в цих питаннях, вирішено було провести опитування для осіб 15–22 років. До уваги респондентів пропонувалися такі запитання:

1. Чи читаєте ви книги взагалі?
2. Книги створені для навчання чи задоволення?
3. Що думаєте про українську літературу? Які твори подобаються?
4. Чи змінилися літературні вподобання з початком війни?
5. Що із переліченого ви б обрали: книги, короткі статті, фільми/ відео, аудіокниги/ підкасти?

В опитування взяли участь школярі та студенти. Отримані відповіді дали можливість побачити таку картину:

1. 60 % читають постійно, 20 % читають рідко, 20 % читають іноді.
2. 80 % – і для навчання, і для задоволення, 15 % – лише для задоволення, 5 % – лише для навчання.
3. 40 % – вона досить трагічна і складна, проте має гарні твори, 30 % – подобається, переважно обираю її, 30 % – надаю перевагу зарубіжній літературі. З творів були названі: «Кайдашева сім'я», «Майстер корабля», «Хіба ревуть воли, як ясла повні?», поезії Симоненка, «Лісова пісня».
4. 80 % – ні, але відмовились від російського контенту, 20 % – так, змінились.
5. Усього потроху/залежно від потреби – 40 %, відео та короткі статті – 25 %, книги та відеофільми – 15 %, підкасти, фільми та статті – 20 %.

Завдяки опитуванню стало зрозуміло, що в основному українську літературу підлітки вивчають лише у школі. Проте сучасне красне письменство України є досить багатим та цікавим. Найбільшою популярністю користуються такі автори, як український письменник, перекладач, громадський діяч, фронтмен гуртів «Жадан і Собаки» та «Лінія Маннергейма» Сергій Жадан; сучасний український письменник та мандрівник Макс Кідрук; автор романів, де головними героями є підлітки, Любоко Дереш; український журналіст та письменник Артем Чех; відома українська письменниця, перекладачка та публіцистка Софія Андрухович .

Вважаємо, що активне пропагування рідного слова та створення книжкових клубів сьогодні є першочерговим завданням, до якого студентська молодь може долучатися, використовуючи всю свою потужну креативність мислення.